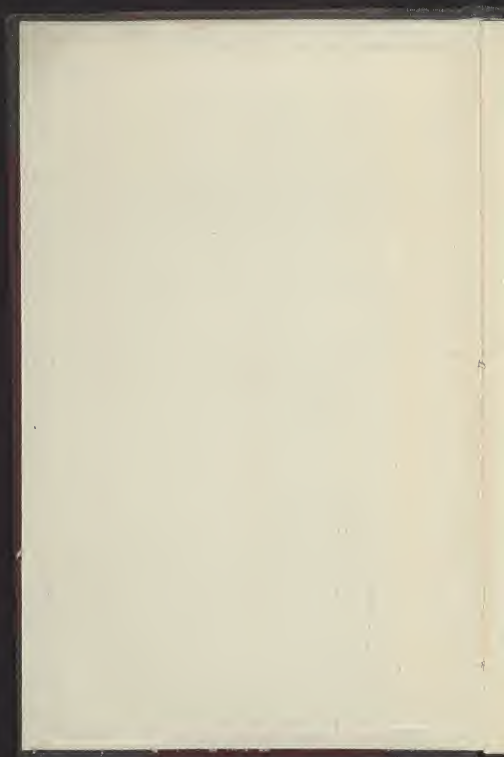
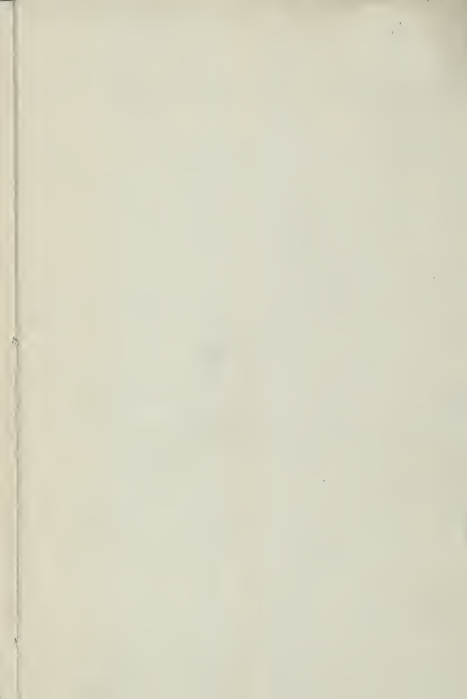

Reitzenslein:

Massbild der

Quota

811

Rei

MATTHILLDAR QVIDA¹⁾

DANMERKUR DROTTNINGAR

FYRST I ÞYDUERSKU MALE²⁾ ORT

AF

HANS EXCELLENCE

HA- OG VELBORNUM HERRA

HR. W. V. C. VON REITZENSTEIN,

RIDDARA, GEHEIME-CONFERENCE-RADI, OBER-HOF-

MEISTARA YFIR SOREYIAR HASKOLA, OG AMT-

MANNI I SOREYIAR OG HRINGSTADA AMTI,

VID

HENNAR MAJESTETS KOMU

ERA ENGLANDE TIL DANMERKUR

ARUM EPTER GUDS BURD MDCCLXVI.

ENN ARE SIDAR

A ISLENSK³⁾ LIODMÆLE SETT, MED LITLUM

VIDURAUKA UTLEGGIARANS.

AF EN G-AMMEL P-OET.

PRENTAD I SOREYIU 1770.

AF JONI LINDGREN, PRENTARA VID HINN

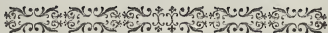
RIDDARALEGA HASKOLA.

*Hlaekar 4) af hœstrar lucku
Hingadkomu Drottningar
Kianastrar 5) CAROLINU
Kostgilldustu MATTHILLDAR, (villdustu)
Dádstyrkrar til Danmerkur,
Dygdvandrar fra Englande,
Soreyjar huga hyrum,
Sem hiól veltande skole.*

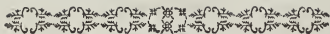
*Island tekur under,
Island fyrir ver handan, 6)
Heser um alla æfe
Utlendsk verk kunnad merkia,
Fær ei valldid vor kullde,
(Vitum liost) frernu 7) briofte:
Annara sælli 8) summa,
Og 9) fiurnar giðra ofi 10) hlyja.*

Die über
I h r o M a j e s t ä t
der
K ö n i g i n
C a r o l i n a M a t h i l d a
glückliche Ankunft
frolockende
R i t t e r - A k a d e m i e
zu Sorde.

TFIR
H E N N A R H A T I G N A R
D R O T T N I N G A R
C A R O L I N U M A T T H I L L D A R
FARSÆLLI HINGADKOMU
LEIKR AF FAGNADE
S A R I D D A R A L E G E S O R E Y I A R
H A - S K O L E.

Sie kommt, Ihr folget Glück und Segen,
Sie, die wir schon im Geist erblickt,
Eilt Völker, sehnsuchtsvoll entgegen,
Und seht, was euch die Vorsicht schickt;
Ein Bild der Frömmigkeit und Tugend,
Stellt sich bey anmuthsreicher Jugend,
In Carolin — Mathilden ein,
Beglücktes Volk! nun wird auch diese,
Wie vormahls unsere Lovise,
Der Dänen Lust und Wonne seyn.

Nu kemr bestu hingad heille, 11)
Hun sem var ande fagnar mest,
Aller skunda mót síón 12) ástfælli,
Ad síá hvað af Gude ofs tilsendest;
Fromleiks og dygdar myndin mæta,*
Med æsku blóm og hegðan fæta,
Drottning heita MATTHILLDUR má.
Luckufællt folk! ad lita meigum,
Lovisu adra móður eigum,
Danmerkur bót 14) Drottningu þá.

* Dygdir og blíðan blika 13) saman
Bundnar við ungdoms hyru framan
CAROLINU MATHILDE hia

Zum Flor, zum Heil, und zum Vergnügen,
Für Dännemark und Engeland,
Knüpft jener Allmacht weises Fügen,
Ein Freundschafts und ein Liebes Band,
Der Wunsch, die Hoffnung zweyer Staaten,
Ist hier erlangt, und wohl gerathen,
Willkommen große Königin!
Du kommst, doch kaum wilt Du verweilen,
Um Dir den Segen mitzutheilen,
Du eilest, und wo eilst Du hin?

Zum besten König auf der Erden,
Zu Dein — und unserm Christian,
Wie wird Sein Glück das Deine werden,
Das Deine triffst Du in Ihm an;
Um Deine Tugend zu belohnen,
Hast Du Sein Herz, und mehr als Cronen,
Nimmst Du mit diesem Pfand dahin,
Ein König der Sein Herz Dir giebet,
Und eh' Er Dich geseh'n, schon liebet,
Erwartet Dich o! Königin.

Eronwürdigste! Du bist nach Norden,
Zum Trost für Enkel später Zeit,
Nach Gottes Winck geführt worden;
Der Segen giebt Dir das Geleit,
Wenn die zurückgebliebenen Deinen,
Dich liebend, bey dem Abschied weinen,
Wer tadelt ihre Zärtlichkeit?
So schlägt dies Dein Gemüth nicht nieder,
Denn Christian wird Dir alles wieder,
Nichts fehlt Dir an Zufriedenheit.

Hast

Til allra heilla, yndis, blóma,
Englande bæde og Danmörk fenn,
Lætur Gud sialfr saman koma
Soddan vinattu band her enn.
Beggja Rikianna bæner og voner
Best fylltuft, ad nu komid sona er.
Velkomin dyruft *Drottning* nu!
Du kemur, villt þó varla dvelia,
Ver medan kvediur giörum velia,
Du skundar, enn hvert skundar *Du*?

Til besta *Kongs*, sem byr á jördu,
Bæde til *Dins* og vors CHRISTIANS
Hans lucka svo *Þin* lucka verði,
Luckan *Þin* verdur einnin *Hans*.
Laun *Þinnar* dygdar *Hans* er hiarta,
Hrepper *Du* meira enn cronu biarta
Med þessum pante, mætust *Fru*: 15)
Allvalldur 16) sá *Þig* elska rede
Ofsena, og nefnda giöf *Þer* tieðe,
Bíður epter *Þer* blessud nu.

Koronu verduft *Drottning* dyra!
Af drottne færd i nordurlönd
Epterkomande ölld mun skira
Agæti þitt vid serhver stönd.
Astriki frænda þoad þreyði,
Þin miög saknande, hann svo leider,
Ad eckert soddan á *Þig* beit,
Þvi CHRISTIANS vors kærasta blída
Kann slikt allt bæta er á vill strida,
Ad raskizt ei *Þin* rolegheit.

Hast Du die Mutter dort verlassen,
Hier treten Zwen an Ihre statt,
Dich stets zu lieben, zu umfassen,
Wird Ihr Verlangen niemahls satt;
Recht mütterlich ist das Gesinnen
Von zwey liebeichen Königinnen,
Wie freudenvoll empfängt man Dich!
Mathilda kommt, hier wird dem Leben
Die neue Munterkeit gegeben,
Und ganze Völker freuen sich.

Ben so viel Sehnsucht und Gedränge,
Dich Landes Mutter bald zu seh'n,
Wird der sonst weite Raum zu enge;
Dis heist der Lust entgegen geh'n,
Die Freude wallt in aller Busen,
Und Sorde, als ein Sitz der Mosen,
Durch Deine Gegenwart erfreut,
Will auch hiemit nach seinen Pflichten,
Den schuldigen Tribut entrichten,
Und hat Dir einen Wunsch geweyh't:

Mit Segen bist Du ausgezogen,
Mit Segen ziehe bey uns ein,
Die Vorsicht bleibe Dir gewogen,
Nichts müsse Dir im Wege seyn,
Den höchsten Gipffel zu besteigen,
Dort, wo sich Glück und Cronen zeigen,
Gott hat Dir beydes zugedacht,
Was alle Dänen, alle Britten,
Von dem, der alles giebt, erbitten,
Ist, was Mathildam glücklich macht.

Du

Ef modur skilder þar við Þína,
Þá koma tvær i hennar stad,
Umfadma Þig og elsku syna,
Alldregi mun þeim leidaft það.
Modurligt hiarta menta slinga
Mun tveggja gledia Þig Drottninga,
Svo feginlega 17) fagnaz Þer!
MATTHILLDUR kom: þær lifua og leika,
Líta menn ástfemd þeygi veika,
Fögnudur jafnt það öllum er.

Vid foddan þraung og sóknar læti,
Ad síá Þig hid fyrsta modur lands,
Rumfátt verdur, þó víð seu stræti,
Vekur svo lyftin huga mans.
Sorey vill ecke fier ur máta
Sidur enn öllum fara láta,
Tilkomu Þinne fagnar fast, 18)
Hefur því skylldu skatte þessum
Skotid saman 19) af nockrum vefsum,
Ofk Þer helgud 20) svo uppbyriast:

Med blessan forstu af Bretalande, 21)
Med blessan kom Þu til vor inn,
Guds *) sión yfer Þer opin standi,
Ad eckert hindre forstfig Þinn,
Til hæstu tignar heims ad spranga, 22)
Hvar giæfu og cronu Þu munt fanga,
Hvörtveggja af Gude er hugad Þer.
Af Gude, er allt kann gott ad veita,
Giörvöll Dönsk Þíód og Bretar leita
Þess sem MATTHILLDE ad audnu 23) er.

Du ziehest durch die Ehren-Pforten,
Doch mehr in unsre Herzen ein;
Dein Glück — hier fehlet es an Worten,
Wird standhaft, wird vollkommen seyn;
Genug, Du bist für uns geboren,
Zur Braut von Christ'an auserkoren,
O! wie beglückt ist diese Wahl;
Was man Dir sagt, ist viel zu wenig,
Bald sieh' Mathilda Selbst den König,
Und lebenswürdigsten Gemahl.

Ærunnar þort *Du* innum gengur,
Enn framar þó i brióft vor inn;
Din gæfa (ord ei endast lengur) .
Æ mun stadfóft og fullkomin.
Gnóg, *Du* ert ofs til glede borin
Af *Grane* 24) CHRISTIANE Brudur kiörin,
O hvad luckulegt virkta val!
Tilfátt 25) er sagt, enn fenn munt finna
Sælan 26) vorn *Konung*, MATTHILLD fvinna,
Sem elska *Dig* og eiga skal.

Edur *þó*:

Kiærleiks verðastann Konunghal. 27)

Eður *þó*:

O hvad luckuleg utvalning!
Tilfátt er sagt enn fenn munt finna
Sælann vorn *Konung*. MATHILD fvinna
Kiærleiks verðastan Kongbragning.

VIDURAUKI UTLEGGIARANS.

Ensk borin *Drottning Danska*
Dyrstu snilldar MATTHILLDUR!
Vor glede og *Kongs* vors kiara,
Kvenna sól, yndi síóla,
Enskar mægder hughrygdum
Hafa fyrr kunnad skirra: 28)
Fylgi *Þer* i höll hara
Hvörs kyns nægd bestu frægda.

Veiti *Þer* allt til æru
Aull stönd á nordurlöndum;
Vider, Himin og haudur
Hvers kyns fagnad *Þer* magni;
Epterlæti Guds gipta
Gefiz framt *þer* óskamtad:
Aull su farsælu fylli
I fang CHRISTIANE gangi. (vorum jöfre)

Miög volldug MATTHILLDUR!
MATTHILLDUR nefnaz knáttu: 29)
Coronud CAROLINA
Karlinna 30) nu mun finnaz.
Drottins se með *Þer* máttur,
Magt *Þina* náð hans kryni,
Karl-vina sæl af sonum
Sæl her og þadra 31) veri.

NOTÆ.

1) *Quida*, Ode. Licentius forte aliquanto, cum eo nomine non quælibet oðæ appellentur, sed veteres, & præcipue quidem Eddæ Sæmundinæ; audacia tamen s. catachresi facile tolerabili, si vim vocis spectes, remque errori aut ambiguitati non obnoxiam.

2) Ort pro orkt a subst. *verk* opus. *Eg yrki jörd*, terram colo. *Eg yrki liod*, carmina faudo, compono. *Yrki* n. g. & *verki* m. g. carmen, pœma. Originis eadem apud nos & Græcos ratio,

3) *Liðmali*, a *lið* pœma & *mál* sermo, quod & mensuram notat. *Eg mali*, metior. it. loquor, sermo enim humanus certa mensura & modulatione effertur. *Mál* etiam est tempus matutinum & vespertinum cibi sumendi, ab ejus certa mensura sic dictum. *Lið* autem n. g. plur. (rarius singulare) factum est a *blíð* per aphæresin *þg b*, sonus, vel, *Skálda* definiēte, quicquid auribus animalis percipi potest. *Lið* per Synecdochen gen. speciatim carmen quodvis notat, quippe jucundissimæ modulationi aptum; hinc sine dubio German *Lied* ejusdem significatus.

4) *Hlackar*, exsultat. *Voluspá*: Ari *hlackar*. at *blacka til* spe exultare. *blacka yfir*, gaudio rei obtentæ exultare, it. insultare. Szpe de aquilis, & quodammodo proprie sive de voce sive gestu. *Hlackar bagli flockinn* segir Hromundr Hallti um Hrafninn, er íkrækti á líðranum, E. significat, crocico; enn hiá örninni mun þad verds elango. Yfir hennar hliódi lætr Erasmus ei rett fagurt i *Cbiliadibus*, Proverb. de Scarabeo & aquila. Þo kallast þad víst *blacka*, sem nockud so lubfultar edur hofsast; og *blecker* i Festi kunna tynast eiga skyldt her vid. Enn hvad vilia menn segia um *Hlökk* Valkyriu? classicum ciens, bello exsultans þykir mer meiga heimkomaft; & scissa gaudens vadit discordia palla. Eg hefer sannspurt, ad örnēn *hlackar* nockurnveg yfer brád, edur veidi sinni. Og solem bædi nefnist at *blacka til* og *blacka yfir*, so kaun hvertveggia hiá örninni vera. Um Hrafn og Leon vitnar Ritningiu nockurnvegin hvertveggia Joh 39. Pf. 104 & 147. Am. 3. og þetta hefer eg sed, at Hrafninn íkræker yfer ætlinu, jafuvel adur enn fer ad smæcka, og so framvegis inter edendum. Ari *hlackar vid Ragna rökkr* þá bardagin íkal byrjast, af von bradarinnar, og eins íkil eg ord Hromundar um Hrafninn, uppá hans affectum framar enn vocem propriam. Inde at *fagna* inde exsultare. *Lucka* mætte og hedan dragast, res vere desultoria,

ria, þó i vörre gömlu Tungu kannske ei se að finna; ena varla er víst hennar etymon fáist betra hiá Þyðskum edur Daunskum, og mun þeim þá ei illa líka, at sækja það i vora tungu, cognatam, si noui matricem. Vel etiam *lucka* res qva gaudemus it. *Hlökk* fors belli dubia, og iná þetta ined ymsu moti deduceraft, eadem manente origine, og enn aptur *Hlökk* verit Dea Victoriz, sosem þá giöf fer eigna Val-kyrjur i *Hakonarmálu*.

5) *Kiannast*rar superlat. Adiectivum *Kiann* olim in honam partem, gnarus sciens, peritus, a verbo *ek kann* scio, novi. *Kiann* *christr* apud *Hallfredum Vandræðask.* *Kauska retzlátra* Luc I, 17. Compos. *lagkiann* dexter, *fákann* rudis, imperitus. hinc Dan. *kiön* adject.

6) *Ver* mare, Poët. *fyrir bandan*, trans, s. ad alterum latus maris, sinus vel amnis. Occurrit in *Harbarzliodum* & in *Vita Gunnlaugi Ormstunga*, qvotidiano usu (in quadran- te certe boreali) satis tritum. Admittit &, ut quidam vo- lunt, ellipsin, ut dicatur nude: *bandan*.

7) *Frerenn*, *frerinn* vel *fröriinn* congelatus: hodie vul- go *fredinn*.

8) *Sunna*, Sol. Forte a *sunur* vel *sudr* austrum versus, qvod nobis s. Europæis maxime autem septentrionalibus, sit australis, vel qvod meridianus maxime vires suas exferat. Sed forte melius af *Svinnu*, *Svinnleika*; (*Geschwind*, *Ge- schwindigkeit* it. *Gesundheit*, *Sundhed* lytur ad minn áliti allt að einu), og að vífsu af ordenu *Sveinn* puer, so her spæ- ðeraft bæde celeritas og pulchritudo.

9) *Siurnar*, *Sia* scintilla volans, missile qvodlibet igni- tum *Edda Snorr*.

10) *Hlya*, *Hlyr* calidus; at *blyia* calefacere.

11) *Bestu beilli*, bonis avibus, felicissimo omine. *Heill*, salus, prosperitas, olim passim n. g., nunc sæm. *Illu beilli*, malo omine vel augurio. *Fuglbeillamadr* in *Vitis Apostolorum Membr.* augur.

12) *Sion*, *Vitus*, videndi facultas, per Meton. oculus olim & hodie.

13) *Blika* uicant, fulgent.

14) *Danmerkur* bor, Dannebod. Epithetum Thyre Re- ginæ latis notum; cetera vox antiquitatis venerandæ.

15) *Fru*, Regina Domina. Ex. gr. Imperatrix Constantinopolitana in *Vita Harald* Sig. Regis Norv. a *Freya* Dea Eddica teste *Snorrone*.

16) *Alvaldr* vel *allvaldr*, appellatio Regis, qvia omnium rerum in suo regno habet potestatem. *Knyrl*, Egi mundi undan,

undan, allvalldr Dana hallda. Einar Þamborsk, ofreyk alvallds bogi.

17) *Feginu*, fagnadr, fagna a verbo *eg fæ* adipilcor.

18) *Faßt*, arête magna vi vehementer, ut reiddist, eggiaði, drack fast.

19) *Skotir saman* de symbola, perinde ac in lingua Dan, huc *skytingr*.

20) *Helgud* partic. pass. præt. a V. *eg helga*, sanctifico, & id quidem ab *helgr* sanctus, quod contractum ex *heilagr* & hoc iterum quasi *bialagr* segregatus, separatus; likt sem er prima notio sanctitatis apud Theologos, þott fleira merki. *Heilag-fiski* (vulgo *Heilafiski*) án Efa af því skipt er i öðra lagi enn þorski.

21) *Breta-land*, Britannia. Nostraribus olim pars Britanniz (Cornavia Torfæo in Hist. Norv.); hic pro toto, *Bretar*, Britones.

*) Sion vide supra No 12.

22) *Spránga* salire, incedere verbum quotidiani usus, agilitatem fere ac decentiam incessus adsignificans. *Samsf. fagra Saga* habet participium *sprángandi*. O. Gottsk, Rom. I, 10. *Luckuspráng*. *Spráng* og *Ríðspráng* er ogso einslags Saumur. So nefndist á Altaris Sparlökuin á Hólum opus reticulatum scutulatum (edur med skákbordum).

23) *Ad andnu* ɔ: til Audnu. *Audna* fortuna, felicitas, *Audr* in. g. divitiæ. *mer audnaz* mihi contingit. Aliud est *audn* solitudo, *audr* vacuus &c.

24) *Gramr* Rex, & quidem primo nomen proprium Regis, *Olafs-S* P. II. p. 332. sed *gramr* adject. est iratus.

25) *Tilfátt* ɔ: offátt. *Fár* adj. paucus. *Prov. fár veit* hveriu fagna skal. *Til* in compos. significat *nimis* tilinnott, tilfídla, tilnemma, *Havamál* & similia.

26) *Salann*, *ástfæll*, *luckufæll*. Adj. *Sæll* sine dubio a *Sól* proprie notans apertum, soli expositum. *Forsæla* heitir móttkins hennar og sialla skugga, tyrir hennar uppkomu og eptir hennar nidrugaungu, sem færst ofan eptir á morgna, enn upp eptir á kvöld. Proprie & primario hlytur það þo heiina eiga ad morgninnu vi vocis *forsæla*, það tkin solarinnar, sem geingr fyrir, eða undan hialfrar hennar sion og uppruna, enn hitt ad kvöldi nockud catachrestice, hypallactice, analogice, edur hvad kallaft kann, og enn fremar þá menn kalla svo skuggann þann ungetna, edur af nockrum hól, tre &c. *Rángsælis* og *rettsælis* nefnist einnig það, sem er mori edur eptir gáangi solar; *andælis*, an *andbælis*, utrum melius dicatur, disputari potest. *Sæla* heitir þær nordur

nordur i Skidadal, sem eg ályt liggja vel einkum vid kvölld-
tölu, kannþke og vid morgun-tölu, þá læst gengr töl, ella
undan henni. So má þá *Sala* proprie vera sólkin, og *Sell*
(stadur eda madur) fá þess nytr, per metaphoram vel etiam
synecd. felix, beatus, cum multis compositis *farsell, lag-
sall, byrsall, sigrsall* cet. *ástfæll* (af ást amor dilectio) idem
qvod *vinsæll*. *Síón*, objectum vitus, per hypallagen *ástfæll*
síón, res videnda, amorem alliciens, excitans, provocans.

27) *Konungbal* hefer eg nefht eins og tegir i *Darradar-
visum* vid *Níalu*: Jarlmadr, og seinast i *Hakonarmálum* kon-
ungmadr, og *fremstr Kongmanna* (Ol. S. Tr. S.); og eins
Kongbragning, jafnvel þott það nafn se eiginlega patrony-
micum (af Braga K.) og Kongs Heite. Enn hvor annar
hans afkomenda kunne svo nefnast, og so per synecdochen
qvilibet mas s. vir *Olafi-S.* p. 333. *Skállda* hefer einnig
Braga og Bragninga patronymicum (enn Bragna hans fylg-
armenn). Og so sem það er eiginlega patronymicum, so
meina eg ei illa nefnast edur óhentulega *Kongbragning*, kong-
borin Konung, sem ei hafa aller verid.

28) *Skirra* removere, obstaré, occurrere, cum dat. *Lax-
dala-S.* *skirra* vandræðum de pugna ac eade avertenda. et
skirraz cum accusat. vitare refugere. *Spec. Reg.* *skirraz*
manndröp eadein (alterius) vitare, ab adj. *fxiarr* vitabundus.
Dagfskiarr (Nanus) diem vel lucem vitans *Ynglingatal*.
Skiarraztr vid *skot*, jacula maxime timens vel vitans *Loka-
fenna*. *Reunfskiar brost* equi prehendi renuentes in *Hrafn-
kels-S.* & hodie apud Vestfirðingos.

29) *Knattu*. *Eg kua* frequens in Poësi pro *kann* per me-
tathesin. Inde *Kuár* vegetus, viribus pollens, *Kuáleiki* vires.

30) *Karl* Carolus, nomen proprium. *Karl* etiam nomen
appellativum vir. *Karlinna* qvasi mándinde Gen. II, v. 23.
Mátr vis, a verbo *eg má* possum, unde & *magr* potestas;
alludit ad nomen præcedens *Matthildæ*. *Kryni*, coronet,
etiam alludit ad præcedens *koronud*, coronata. *Karlvinna*
idem fere ac *karlinna*, nam *Vina* est amica. *Voluspá* bre-
vior s. *Hyndloliod*: Vaki min vina, evigilet amica mea. Imo,
ni fallor *vina*, inna vel *ynia* in compositis (ut *ályunia*, *varg-
ynia*) idem revera significant.

31) *Padra* illic, *her* og *padra*, *her* og *hisset*. dicitur *padra*
pro *þannra* vel *þannara* remotius, ad alteram partem propius.

